

proti njim klicati »südmarko« na pomoč! Najmanj pa je bilo umestno storiti to letos, ko smo vam mi Slovenci pošiljali lepe darove, da ste si na pogorišču zopet pozidali svoja nemškutarska gnezda. Sicer pa smo mi Slovenci lahko ponosni, ker smo vam pokazali, da nas preveva živ duh krščanske kulture, vi ste se proti nam pokazali, da vas je lahko sram.

Ormož. (Zahvala.) Povodom sklepa šolskega leta izrekata podpisani krajni šolski svet in šolsko vodstvo ormoške slovenske okoliške šole pristrčno zahvalo vsem onim, ki so pripomogli do tega, da je po zimi bilo mogoče v šolarski kuhinji vsak dan pogostiti do 100 otrok, da se je o Božiču moglo vršiti tako bogato obdarovanje otrok z različnimi oblačili in konečno, da se je šolarska veselica ob sklepu šolskega leta tako sijajno obnesla. Posebna hvala gre vrlim ormoškimi Slovincem, pri kojih se je za šolske namene trikrat pobiralo in ki so skupno darovali okoli 270 K, slavni okrajni posojilnici v Ormožu, ki je darovala 110 K, slavni ormoški posojilnici, ki je darovala 80 K, obiskovalcem obeh gledališnih večerov, ki sta imela čistega prebitka okoli 100 K in gosp. Robiču iz Središča, ki je poslal za šolarsko kuhinjo 10 K. Pristrčna hvala tudi vsem posestnikom in šolskim prijateljem v Ormožu, na Dobravi, na Hardeku, v Pavlovcih, v Pusiščih, v Litmerku, na Lešnici in na Humu, ki so po zimi za šolarsko kuhinjo in ob sklepu šolskega leta za šolarsko veselico darovali različne poljske pridelke in jestvine. Vseh podpornikov naše šole je toliko, da nam ni mogoče, njih imena naštet. Zato se vsem skupno zahvaljujemo proseč jih, da nam ohranijo svojo naklonjenost in požrtvovalnost tudi v bodoče. — Ormož—okolica, 15. septembra 1903. Martin Stanič, načelnik kraj. šol. sveta, Josip Rajšp, šol. vodja.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Osebnosti. Nameščena sta kot učitelja na celjski gimnaziji gg. J. Jost in J. Voglar. G. J. Vodnik, profesor v Celju se je preselil začasno na Dunaj. Iz Maribora sta odšla gimnazijska profesorja Metzler Franc in Vogl Friderik. — C. kr. avskultant v Mariboru, g. Guido Mihalič, rodom Spodnještajerec, je prestavljen na Kranjsko v Ljubljano, c. kr. avskultant Josel Oswaltitsch pa iz Maribora v Celje, — ker je Nemeč, torej našemu narodu tuj človek. Nasi ljudje morajo v druge dežele, tujci ostajajo pri nas! Politična društva, protestirajte proti takim razmeram!

Častnim članom je imenovala občina Hajdina pri Ptujju profesorja Franca Ferka iz Gradca zaradi zaslug pri arhiološkem raziskavanju. — Občinski odbor v Šentjanžu na Drav. polju je v svoji seji dne 20. sept. t. l. imenoval častnim članom g. Antona Hren, nadučitelja tamkaj, ob priliki 10 letnice njegovega učiteljevanja zaradi premnogih zaslug, katere si je tamkaj pridobil.

Mariborske novice. V soda-pavilon v mestnem vrtu so minulo soboto po noči vdrli neznani tatovi ter ukradli nekaj piva, smodk in drugih stvari. — Danes ob 6. uri zjutraj je začelo goreti v društveni sobi katol. rokodelskega društva. Ogenj so hitro pogasili. — Danes zvečer se bo vršil v Narodnem domu češpljev semenj. Vsaki petek so v gostilni Narodnega doma pripravljene sveže ribe.

Mariborska c. kr. gimnazija. V prvem b razredu naše mariborske gimnazije jih je letos natlačeni zopet 63 učencev. Po predpisih bi se moral razred razdeliti, a to se se do danes ni zgodilo. Sedanji ravnatelj Glowacki nima prave očetovske skrbi za svoj zavod. Toliko število v enem razredu škodi

gg. profesorjem na zdravju, ker so preobloženi z delom, škodi pa tudi učencem, ker se premalokrat skušajo in se vsled tega mnogi začnejo na to redkost zanašati ter zanemarjati študiranje. Kje so naši državni poslanci?

Slovenska deca v nemških šolah. Nemški časniki vriskajo, ker je baje letos mnogo slovenskih otrok vstopilo v nemške šole. Tudi »Ptujčanka« se veseli ter pravi, da je v ptujskih šolah vse polno slovenskih otrok. Ze mogoče, ker se slovenski okrajni šolski svet ne potruji, da bi razširil slovensko okoliško šolo. Žalostno, a resnično!

Velika nesreča v Mariboru. Včeraj dne 23. sept. se je zbralo na stotine ljudi ob dravskem mostu. Našli so truplo pri zadnji povodnji ponesrečenega redarja Ljubša. Obviselo je ob brvi, ki se je zadela in obtičala ob stebrih lesenega dravskega mostu na desnem bregu Drave. Prej trupla niso opazili, ker je bila voda še vedno visoka in je je zakrivala. Hitro, ki so zagledali truplo, prihiteli so mestni delavci, da dobe truplo redarjevo, ki je bilo ob brvi stisnjeno. Po truda-polnem delu se jim je to posrečilo in potem se je truplo prepeljalo v mestno mrtvašnico. O redarju Felnerju še vedno ni sledu. Da se je našlo Ljubšev truplo, ovržena je novica, ki smo jo prinesli tudi mi in ki se je v Mariboru splošno smatrala za resnično, da sta ključavničarski učenec Zeliska, ki se je rešil pod Sv. Petrom, in redar Ljubša plavala na eni in isti deski do železniskega mosta in da še je le potem Ljubša izginil v valovih. Učenec Zeliska zatrjuje, da on ni te govorice spravil med svet. Zeliska je že v Mariboru in je začel te dni zopet delati.

Okrajno glavarstvo mariborsko razpošilja strankam samonemške tiskovine. Opozarjamo le na legitimacije in volilne listke povodom volitve komisije za pridobinski davek. Tudi vse tiskovine za osebno-dohodninski davek se razpošiljajo od glavarstva slovenskim strankam le v nemškem jeziku. Naj poskusi enkrat razpošiljati glavarstvo Nemcem samoslovenske tiskovine, bo videlo, s kakim zadovoljstvom jih bodo sprejemali.

Risanje v ljudski šoli. Pod tem naslovom izda gosp. I. S. Marin, c. kr. vadniški učitelj v Mariboru, kmalu novo knjigo, ki je sestavljena po najnovejših načelih pametnega ljudskošolskega risarstva.

Vplačevanje davkov. Valed razglasa deželnega finančnega ravnateljstva v Gradcu se morajo vplačati davki do sledečih obrokov: I. Zemljski, hišno razredni, hišno obrestni davek in petodstotni od obrestnega dohodka: 10. mesečni obrok do 31. oktobra, 11. mesečni obrok do 30. novembra in 12. mesečni obrok do 31. decembra. II. Splošni pridobinski davek in pridobinski davek podjetij, ki so obvezni dati račun do 1. oktobra. III. osebni dohodninski in rentni davek, drugi polletni obrok do 1. decembra.

Imenik porotnikov bodo morala postaviti kmalu naša županstva. V obrazcih za izpolnjevanje imenikov je treba navesti, ali zna dotičnik, ki se zdi županu sposoben za porotnika, tudi drugi deželni jezik. Našim županom ni treba biti pri tem preveč czkorsrčnim, češ, da le oni zna nemški, ki obvladuje ta jezik kakor kak nemški profesor. Iz Maribora pridejo večkrat ljudje za porotnike, ki komaj in komaj izgovorijo par slovenskih stavkov in vendar so za porotnike dobri.

Obsodba Franca in Marije Bratuša razveljavljena. Dne 17. t. m. razveljavil je senat okrožnega sodišča v Mariboru v tajni seji obsodbo porotnega sodišča z dne 11. jun. 1901, v kateri je bil obsojen Franc Bratuša zaradi umora svoje hčerke Ivanke v smrt na vislicah in njegova žena Marija zaradi sokrivde na tri leta težke ječe. Bratuša je bil potem od cesarja pomiloščen v dosmrtno ječo. Zakonska Bratuša sta bila od novega leta 1900 viničarja v občini Majšperg pri Ptujski gori. Imela sta dva otroka, hčerko Ivanjo in sinka Franca. Ko je enkrat deček

zažgal hišo, bila je deklica zelo tepena zaradi tega, ker ni dovolj pazila na svojega bratca. Ogenj so k sreči pogasili sosedje, predno se je razširil. O velikinoči leta 1900 je zažgala deklica nedaleč od hiše stoječ kostanj. Ker se je bala kazni, je zbežala od doma. Bratuša je naznanil to žandarmeriji, toda vse poizvedovanje je bilo brezuspešno. Nekaj mesecev potem se je našlo pri Spielfeldu truplo neke deklice, ki je od lakote umrla. Ko je Bratuša to zvedel, šel je v Spielfeld ter spoznal na obleki, truplo je bilo medtem že pokopano, da je od njegove izgubljene hčerke. Kmalu nato je bila obdolžena umora svoje hčerke neka Holc in pri izkopanju trupla se je spoznalo, da ni bila pokopana hčerka Bratuše, ampak obdolžena Holc. Zaradi tega ga je žandarmerija izpraševala. Bratuša se je zagovarjal, da je bila obleka slična obleki njegove hčerke. Pri hišni preiskavi se je našla krvava dekliska obleka, katero je žandarmerija smatrala za obleko izginole Ivanke. Nato je bil Bratuša aretiran ter je pri zaslišanju v občinskem uradu izpovedal, da je svojo hčerko umoril, v peči spekel in pojedel. Sled deklice se je res zasledoval od njenega ubega od doma do neke posestnice v Sitežu, ki jo je imela za pastarico. Gospodinja jo je kmalu poslala domov po poselsko knjizico. Ker se je pa deklica bala očeta, si ni upala domov, ampak je tavalala okoli. Od tistega časa, 11. maja 1900, je ni nihče več videl. Ta dan je, po lastni izpovedbi, Bratuša izvršil umor. Našel je deklico na pol sestradano v gozdu ter jo zadrgnil. Potem je doma povedal vse svoji ženi in ta mu je zvečer pomagala truplo skriti. Doma sta truplo razsekala na pet velikih kosov ter zmetala v žarečo peč. Ker je meso prijetno dišalo in ker je bral, da se nahajajo na svetu ljudje, ki žro človeško meso, odrezal si je kos mesa od meče ter ga zavžil. Na podlagi njegove izpovedbe in ker so zdravniki našli v peči nekatere ožgane kosti, ki so jih spoznali za človeške, je bil obsojen od porot. sodišča pod predsedstvom dež.-sod. svet. dr. Fohn. Meseca julija zaprli so v Novem mestu na Kranjskem neko deklico radi tatvine. Po dolgem trdovratnem laganju je še le izpovedala svoje pravo ime, da je Ivana Bratuša iz Majšperga. V kratkem se je dognalo, da je to izgubljena deklica, zaradi katere sedita njena roditelja v ječi. Zaradi tega se je morala obravnana razveljaviti. Žena je bila takoj izpuščena iz zapore ter odpeljana v svojo občino, ki jo je oddala na graško kliniko zaradi neke ošesne bolezni, katero je dobila v ječi. Mož pa ostane v preiskovalnem zaporu zaradi tega, ker je obdolžil svojo ženo sokrivde. S tem je končana ta sfera, ki je povzročila, da so nemški listi, njim na čelu »Marburger Zeitung«, tako nesramno in podlo pisali o slovenskem narodu. Pisali so takrat, da slučaj Bratuša kaže, na kako nizki stopinji kulture stojijo Slovenci, da so kanibali, ljudozrci itd. Kako se je zdaj dognalo, cela stvar ni res, toda da bi ta nesramna natolcevanja na Slovence ti nemški lističi preklicali, to jim niti na misel ne pride. S tako nesramnim sovražnikom se mora boriti naš narod! Kje je bil takrat državni pravdnik, da je dopustil žalitev celega naroda, od katerega živi in iz katerega je izšel? Slovenskemu narodu pa še enkrat kličemo v spomin vsa žaljenja ter jih pozivljamo, naj krepko odgovarjajo na to z devizo: Svoji k svojim!

Sv. Peter pri Mariboru. Kakor vam je znano, smo izgubili čast. gospoda župnika. Bog daj, da bi skoro dobili naslednika! V vašem cenj. listu sem čital, da imajo že vsepovsod razna društva, samo pri nas se v tem oziru še vedno ni nič storilo, čeravno je pri nas mnogo narodnih mož, fantov in deklet. — Žalibog, tudi v našo laro je prišel ptujski »Štajerec«. Toda njegovi pristaši se ga sramujejo, ker ga tako pridno skrivajo. Sploh pa št. Peterčani nimajo dosti zaupanja do »Štajerca«. Zato upam, da bode kmalo zadnji izginil iz naše lepe fare. — Bližajo se tudi pri nas občinske volitve. Pridite takrat vsi na

volišče ter izvolite zopet take moše, katerim je blagor in korist občine pri srcu.

Cesta se je zasula med Mariborom in Št. Petrom vsled preoblega deževja, tako, da je bil minci teden promet za nekaj dni preprečen.

Pozor okrajni zastopi, ki so dovolili prispevek h gradnji železnice Grobelno-Rogatec samo pod tem pogojem, da bodo napisali slovenski. Kmalu se bode železnica izročila prometu in napravili se bodo napisali. Zatorej opozarjamo merodajne kroge, da resno zahtevajo svoje pravice.

Umrila je minolo soboto vrlo narodno deklica Lojzika Šenher v Gačniku. Bolehala je več let na pljučnici. Pri pogrebu dne 22. sept. so jo spremljale njene tovarišice iz Marijine družbe v velikem številu. N. v m. p.

Konkurs je napovedal trgovec Jožef Koprivnik v Gor. Sv. Kunigundi pri Mariboru.

Nesreče. Pri Tremerju se je ponesrečil dne 18. t. m. železniški delavec Janez Spes. Padel je raz voz ter mu je šlo kolo čez desno nogo. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico. — Dne 15. sept. sta gnala dva delavca gostilničarja Krajnc v Št. Lenartu v Sl. gor. eno kravo. Nakrat je skočila krava proti 63 letnemu Simonu Jančič, ki je padel v cestni jarek ter si zlomil tilnik. — V Sp. Jablanji so si otroci dne 7. t. m. na paši zakurili. Pri tem se je vnela obleka 3 letnega Janeza Buklan, ki je vsled dobljenih opeklin čez tri dni umrl. — Iz Šmarja pri Jelšah se je pripeljal minolo nedeljo 75 letni prevzičkar Anton Enjes v Gradec, hoteč v tamšnjo bolnišnico. Na potu pa je vsled slabosti pade na tla, da so ga morali prepeljati v mestno bolnišnico. — Na postaji Otišni vrh pri Slovenjgradcu je padel dne 19. sept. vlakovodja Kajetan Gradnitzer iz Wolfsberga pod vlak ter mu je šlo kolo čez desno nogo. Prepeljali so ga v bolnišnico v Slovenjgradec.

Ogenj. V Janškem vrhu pri Ptujju je zgorela dne 11. sept. hiša in gospodarsko poslopje Ane Belec. — V Št. Juriju ob juž. žel. so zažgali otroci dne 18. t. m. opoludne s senom napolnjeno kolarnico Adama Kincl. Posebno vrlo se je vedla prostovoljna požarna bramba iz Krajncice, ki je z neumornim delovanjem preprečila, da se ni ogenj razširil na sosednja poslopja. Tudi domača požarna bramba je pridno delovala ter veliko pripomogla za omejitve ognja.

Sv. Jurij ob Ščavnici. To ti je bila žalost v nedeljo 20. septembra, ko so č. g. kaplan Ivan Bosina slovo jemali od jurjevskih farmanov. Ne omenjam tukaj delovanja kot duhovnika — storili so svojo dolžnost, ampak kar so drugega storili v prid mladine in v probujo narodne zavesti. Da so šolski otroci imeli božičnico, je bila njih zasluga; ustanovili so zvezo mladeničev in mladenk, izvežbali pevsko društvo tako, da se je odlikovalo tudi na veselici v Mariboru; povzdignoli so cerkveno petje; bili vodja tamburašem. Kar pa so storili za narod, to pripoznava ves okraj gornjeradganski. Hvala jim za njih vsestranski trud! Škoda njih! Zgubili smo najspretnejšega delavca na narodnem polju. Opravičena je žalost vseh zavednih Slovencev našega okraja!

Tepež. V Moškajncih je 10. sept. več fantov pri neki hiši »turšico kožuhalo«, kakor je navada po Spod. Štajerskem. Pri tem so se stopili ter je hlapec Ferdinand Kožuher vdaril hlapca Martina Majcenoviča tako močno s kolom po glavi, da se je zgrudil brezavesten na tla ter so ga morali prepeljati v bolnišnico v Ptuj.

Pozor izseljevalci! V kratkem nabirali se bodo izseljevalci za rudokope v Meksiki. Ministrstvo za notranje stvari opozarja vse one, ki se v ta namen nameravajo izseliti v Meksiko, naj bodo o sklepanju tozadevnih pogodb zelo previdni in se naj obvežejo le na podlagi natančnih in podrobnih, uradno potrjenih pogodb. Ministrstvo za notranje stvari je na prošnjo pripravljeno iti s svojim posredovanjem prizadetim strankam na roko.

Iz Št. Jurija ob juž. želez. se nam poroča: Zaradi nekaterih tatvin, katere so baje izvršili iz Hrvatske došli tatovi, je naša občina jako vznemirjena. Ljudje si kupujejo orožje, da bi se mogli uspešno braniti, če bi dobili takšen neljub obisk. Seveda je mnogo na tem izmisljenega. V torek, dne 22. t. m. se je zdelo tukaj službojočemu trgovskemu hlapcu Guzeju, da hočejo ulomiti tatovi v trgovino. Oborožil se je s staro puško ter ustrelil, da bi tatove pregal. Zarujava cev se je pa razpočila ter odtrgala ubožcu spodnjo čelust in tri prste na desni roki.

Zusem pri Loki. Dne 1. okt. začne nova ces. kr. poštna nabiralnica na Žusmu poslovati, ki bo vsaki dan, razun nedelj, s c. kr. pošto v Loki pri Žusmu v zvezi.

Pasji kontumac je opuščen z 18. sept. v občinah Verhole, Grušovlje, Tepina, Gornje Laze, Plankenstein, Sv. Duh, Žče, Konjice trg in okolica, Zreče, Stranice, Ljubnica in Vitanje.

Celjske novice. Oskrbništvo spodnještajerske jubilejske ustanove v Celju bode imelo prve dni oktobra sejo, v kateri se bodo delile podpore pridnim pa rednim slovenskim dijakom, ki naj svoje prošnje vložijo do 27. septembra t. l. — Na celjski slovenski nižji gimnaziji se je letos vpisalo v prvi razred 70 dijakov. Zaradi tega se mora napraviti paralelka.

Porotno sodišče v Celju. Minoli teden je obsodilo porotno sodišče 51 letnega postopača Jožefa Golob p. d. Jozelna iz Ljubnega zaradi tatvine na 5 let težke ječe ter se po dokončani kazni postavi pod nadzorstvo. Golob je bil že 29 krat kaznovan zaradi različnih prestopkov. Iz prisilne dalavnice v Messendorf so ga izpustili komaj pred štirimi meseci namreč dne 13. maja. — Pri vasovanju so se 12. julija 1902 stopili v Savodnjah fantje. Tomaž Podgriznik je Filipa Ramšaka tako udaril, da je Ramšak dobil težko smrtonovarno telesno poškodbo. Tomaž Podgriznik je bil pred celjskimi porotniki obsojen na tri leta težke ječe. — Dne 29. junija so se stopili fantje pred Hodeševo gostilno v Curnovecu. 26 letni Vincenc Zupancič je tako nevarno z nožem rand Martina Verstovšeka, da je Verstovšek skoro na to umrl. Zupancič je bil obsojen na šest let težke ječe.

Roparski napad je izvršil neznan mož 12. t. m. na delavca Jožefa Pilih pri Sv. Jožefu pri Celju. Ko je šel imenovani delavec proti domu, pridružil se mu je neznan človek ter ga pozval, da bi menjala z urami. Ko je potegnil Pilih uro iz žepa, sunil ga je napadalec v prsa, da je padel na tla. Na tleh mu je stopil na prsi, iztrgal mu uro iz rok ter zahteval denar, katerega mu je prestrašeni tudi izročil. Napadalec je okoli 30 let star, močan mož z rudečkastimi brkami.

Tatvina. V Zavodni pri Celju so dne 13. t. mes. neznan tatovi ukradli iz zaprte miznice v gostilni 16 K ter nekoliko smodk in cigaret.

Krava je umorila 2 t. m. posestnika Mihaela Kotnik v Hrastju. Peljal se je z dvema kravama k svoji vinčariji. Naenkrat mu stopi krava na nogo ter se spodtakniviš pade na kmeta. Pri tem mu je tudi krava stopila z jedno nogo na trebuh tako močno, da je za nekaj časa omedlel. Potem je začel bjuvati ter je 4. t. m. umrl.

Okrajno glavarstvo v Brežicah bo še nadalje vodil dosedanji okrajni glavar Julij pl. Vistarini.

Najnovejše politične vesti. Včeraj se je otvoril državni zbor. Poslanec Žičkar in tovariši so vložili nujni predlog glede bede v občinah Sv. Ema, Drensko rebro in Pilštanj. Začelo se je razpravljati o nujnem predlogu Mladčičev, da se takoj odpuste tretjeletniki. Čj se predlog ne sprejme, groze Čehi z obstrukcijo. — Graf Khuen-Hedervary je z lastnoročnim cesarjevim pismom zopet imenovan ogrskim ministrskim predsednikom. Košutijanci groze, da ga danes vržejo iz državnega zbora.

Cerkvene stvari.

Duhovniške vesti. Kn. šk. dvornim kapelanom je imenovan č. g. Ant. Pučnik, kapelan v Gornjemgradu. Kot kapelan v Gornji grad pride č. g. Rudolf Krenner.

Zahvala. Vsem blagim darovalcem za stavbo nove predmestne cerkve Magdalenske: prisrčna zahvala! Sveta maša zanje se bo služila 2. oktobra ob 6. uri. Novih udov prosimo! — Simon Gaberc.

„Te Deum laudamus“ za mešan zbor s spremljavo orgelj ali orkestra, zložil in visokocastitemu, mnogozasluznemu gospodu Fr. Povsetu, kanoniku-starosti kolegijalnega kapitelja v Novem mestu, zlatomašniku itd. o priliki zlate maše dne 9. avgusta 1903 poklonil Ignacij Hladnik. Op. 47. Cena partituri 1 K. Orkestralni glasovi v prepisu 4 K.

Društvena poročila.

Bralno in pev. društvo „Maribor“ priredi dne 4. okt. t. l. v Narodnem domu v Mariboru narodno vinsko trgatav z zanimivim vspeodom.

Za mariborko dijaško kuhinjo so darovali sledeči p. n. dobrotniki in dobrotnice: Konkurenti 25 K in ena stava 5 K; Mihael Šket, kaplan 10 K; A. Stergar, kaplan 10 K; Leop. Vozlič, kaplan 30 K; dr. Jerovšek, profesor 20 K; Ernst Trstenjak, kurat v Messendorf 10 K; Neimenovan 20 K; Katarina Rižman 2 K; Al. Rakovec, nadoficijal juž. žel. 10 K; dr. Kovačič, profesor 20 K; gosp. Kavčič iz Št. Jurja ob juž. žel. 10 K; Markuš Črnko 10 K. Tisočero Bog plati!

Nameravani shod dne 27. t. mes. v Žalcu gospod. polit. društva, se radi nastalih okoliščin preloži na poznejši čas, kar se pa pravčasno naznani.

Čebelarski shod, ki bi imel biti 20. t. m., se bo vršil 27. t. m. ob 3. uri v šoli pri Sv. Križu na Murskem polju. Preložil se je zaradi zborovanja kmetijske podružnice.

Za slovensko šolo na Muti se je dalo pri godovanju Matevža v Muti 3 krone. Bog daj obilo posnemovalcev!

„Slov. pevsko društvo v Ptujju“ naznanja, da se je nabralo udnine v Ptujju za t. l. 37 K v Celju pa 22 K. Ostale častite gg. poverjenike tega društva se enkrat prosimo, da blagovolijo poslati nabiralne pole z nabranimi doneski do 15. vinotoka t. l.

Prostovoljno gasilno društvo v Dornavi izreka tem potom svojo najsrčnejšo zahvalo za veledušne prispevke veleoslavnemu okrajnemu odboru v Ptujju, slavnemu posojilnemu in hranilnemu društvu istotam, vsem sosednim občinam k novo došli, izborni delujoči brizgalnici iz Dunaja. Že dvakrat nam je bila v veliki nevarnosti v izdatno pomoč; ob sušnem vremenu in silnem vetru bi lahko upepelilo polovico vasi, ako ne bi imeli tako imenitnega orodja.

Iz drugih krajev.

Naš prestolonaslednik med romarji. Avstrijski prestolonaslednik Fran Ferdinand je bil te dni na ogrskih vojaških vajah. Neko nedeljo je nakrat s sijajnim spremstvom prišel v samostansko božjepotno cerkev Marija Radna. 40.000 romarjev je bilo ta dan ondi nazočih. Prestolonaslednik je v cerkvi pobožno molil in ko je odhajal, mu je na tisoče romarjev prirejalo velikanske ovacije.

Kako prepodimo muhe iz stanovanja. Najbolje sredstvo proti nadležnim muham je sledeče: v sobi, v kuhinji i. t. d. zapri okna; vzemi posodo z žerjavico, natreši vanjo bučnega listja, zapri vrata in beži ven, ker bi te sicer bolela glava od dima. Ta dim deloma pomori, deloma prežene muhe. Razne predmete čuvaš pred muhami, ako jih namažeš z lovorovim oljem. Dobra je pa tudi voda, v kateri se je močil nekaj dni česen.

Najstarejši denar se nahaja v zbirki angleškega muzeja. Ta novček je iz sedmega ali osmega stoletja pred Kristom, kakor kaže surovina in sestava kovine. Ista je iz elektrona t. j. mešanine srebra in zlata, katere

kovine se takrat niso znali razkrojiti. Oblika ima podolgovato (elipse) ter je pravzaprav debela kovinska kepa. Na eni strani novca je navadni vtis klešč, na drugi strani podoba jelena z grškim napisom: »Jaz sem znamenje Phanasa.« Kdo je bil ta Phanasa, se ne ve, najbrže kak bogat Grk. Iz tega bi sledilo, da ni prvi denar izdala država, ampak trgovec.

Kardinal Moran. Nadškof iz Sidneya v Avstraliji, ki se je med boleznijo Leona XIII. podal na pot, je še-le predzadnje nedeljo došel v Rim. Ko je prišel v Aden, je zaznal o izvolitvi papeža Pija X., kateremu se pokloni v imenu avstralskih katolikov.

Mrtvo trupelce v plamenu. V Trstu se je pripetil v četrtek 17. t. m. pretresujoč dogodek, kateremu so sledili grozni prizori. Tam bivajočima zakonskima Karis je umrlo 4 mesečno dete možkega spola. Trupelce otročiča je bilo položeno na mal mrtvaški oder in čuvala jo je mati v svoji veliki žalosti. Slednjic pa je morala tudi ona dati naravi, kar zahteva ista od vsacega bitja: premagal jo je spanec. Mej tem pa se je zgodilo, da je od ene sveče, ki je dogorevala in se menda tudi nagnila, padla iskra na pajčolan, ki je pokrival mrtvo dete. V tem se je mati zbudila in videla je — truplo v plamenu! Začela je neznanski kričati. Prihiti so bližnjiki. Eni so skušali ugasiti ogenj, drugi pa so bežali klicat gasilce. Mej tem pa je zgorela ena roka, ena noga in ena stran obraza. Bil je res grozen prizor. V svojem obupu se je mati hotela vreči skozi okno. Prihiti gasilci so pogasili ogenj. Vest o tem dogodku je silno razburila prebivalstvo v onem delu mesta. Nabralo se je toliko ljudi, da je moralo posredovati redarstvo.

Tamburica — madjarska specialiteta. Tako nazivlje »Neue Freie Presse« hrvatsko tamburico v svojem poročilu o bivanju nemškega cesarja na Ogrskem. V brzjavki iz Mohača javlja ta list, da bo priredila nadvojvodinja Izabela na čast nemškemu cesarju obed, pri katerem bodo vsled izrecne želje cesarja Viljema sodelovali »die sogenannten Tamburamusikanten — eine ungarische Specialitet«. Tako je žid pogoltnil tudi hrvatsko tamburico. Nemški cesar pa je morda ob sviranju tamburic čutil, da so ti napevi slični onim njegovih poznanjskih podanikov.

Sala v resnem trenutku. Na Tirolskem se je pripetila sledeča dogodbica: Zaradi neke dekle od Sv. Bolfanka, ki je lastnega otroka umorila, povabilo je okrajno sodništvo št. Gülgensko tudi veliko prič, katere bi imele izpovedati o prejšnjem življenju morilke. Tudi Lizika od »Sladke planine« nad »Ovčjo goro«, pridna plansarica, dobila je poziv. Pozivni listek djala je v pletarčico, kjer je shranjevala svoje ključee in druge podrobnosti... Napovedan dan pride. Na vse zgodaj že hiti Lizika, da bi opravila pred odhodom potrebno delo. Ko vse opravi, je že jako pozno in zadni trenutek se spomni: »Stoj, pozivni list moram vzeti s seboj!« Hitro seže v pletarčico, sname iz nje list ter ga vtakne v nedrije. Določena ura odbije in rudečih lic stopi Lizika v sodno dvorano, kjer se ima vršiti obravnava. Sedaj tudi njo pokličejo po imenu; odda pozivni listič in ta stori naenkrat čudež. Katerikoli ga dobi v roke, in naj je še preje tako resni obraz imel, vsaki se začne smejati ter da listek svojemu sosedu. Nazadnje ga dobi naša Lizika zopet nazaj in sedaj tudi ona razumi, zakaj se se drugi smejali; mesto poziva vzela je v naglici s seboj — občinski živinski potni list, katerega je bila včeraj vzela za »seko«.

Nova trozveza. Bolgarski knez Ferdinand je poslal svojega zaupnika v Belgrad, da se dogovori s tamošnjo vlado o skupnem postopanju v Macedoniji. Sedaj že vsi listi pišejo o tej zvezi. Brat Sarafova je rekel, da pri najmanjšem izzivanju Turčije udere Srbija v Skoplje. V tem slučaju bi bolgarske čete zasedle Monastir, Črnagora pa Albanijo. Turčija bi bila primorana, deliti svoje moči

in bi tako gotovo bila premagana. Macedonije pa ne zahtevajo ne Bolgari ne Srbi zase, kakor so dosedaj delali, ko so se prepirali, čegava naj bo ta nesrečna dežela, ampak združila jih je le misel na osvoboditev Slovena in brata izpod krutega turškega jarma in zahtevajo za Macedonijo samovlado.

Karte — mirovno razsodišče. Neki mladi zakonski par v mestu Athison se je sprl že v medenih tednih o tem, kdo med njima mora prvi vstati, zakuriti v kuhinji ter skuhati kavo. Ker pa je bil mož miroljuben ter najbrže pristaš za »splošno razoroženje« in za mirovno razsodišče v Hagu, predlagal je tudi svoji dobri polovici, naj sestavita nepristransko razsodišče. V ta namen sta si izbrala karte. Vsak večer igrata partijo »Cri-bagge« in kdor izgubi, mora zjutraj prvi iz postelje ter kuhati kavo. Soprog igra z nenačudno vstrajnostjo, tako, da je smel dosedaj še vedno zjutraj zadnji poležati.

Novo ljudsko pleme. Vladni upravitelj angleške Nove Gvineje je našel novo ljudsko pleme. Ljudje, ki jih je zasledil, so primorani zaradi močvirnih tal stanovati v kolibah na kolih. Iz svojih kolib sploh ne pridejo po zemlji, temuž se vozijo, kadar je največja sila, v čolnih. Zato imajo močne prsi in roke, toda prav slabe noge ter ne morejo dolgo na nogah stati. Odvadili so se namreč rabiti noge, vsled česar so jim odrevenele. Vladni upravitelj je obljubil, da bo proučil jezik, običaje in vero teh čudnih ljudi, ki so podobni bolj opici kot človeku.

Krvavi tepež med židi in Rusi. Iz Petrograda poročajo: V Homelu na trgu sta se sprla en kmet in en židovski kramar; iz tega prepira je nastal krvav tepež med Rusi in židi. Ko je hotela policija nerediti mir, so jo židje s kamenjem napadli. Tudi s samokresi so streljali, nakar je policija odgovarjala s streli v zrak. Pri tepežu je bil en Rus od nekega žida z nožem smrtno ranjen. En žid in 7 drugih oseb je lahko ranjenih. 14. t. m. so se nemiri ponovili. Ruski delavci so začeli v židovskem predmestju razbijati po prodajalnah iz maščevanja za žalitve, ki so jim jih prizadeli židje 11. t. m. Pri spopadu je bilo na obeh straneh ranjenih okoli 20 oseb. Ko je prišlo vojaštvo, so je židje sprejeli s streljanjem. Nato so bili tudi vojaki prisiljeni streljati. Proti večeru je bil zopet mir. Po poročilih v Homel došlega guvernerja so bili pri nemirih ubiti 4 kristjani in en žid, 5 kristjanov in 9 židov je pa ranjenih.

Minister v kupeju četrtega razreda. Pruski železniški minister Budde, ki sedaj pregleduje kolodvore in zgradbe v provinciji Hessen-Nassau, se pri takih prilikah vozi vedno v kupejih četrtega razreda. Te dni so se nadejali v Casselu, da jih minister obišče. V ta namen so se zbrali člani ondotnega železniškega ravnateljstva, da ga dostojno sprejmejo. Ko je vlak pridrdral na kolodvor, so vsi uradniki mislili, da bo najvišji njihov predstojnik izstopil iz kupeja prvega razreda, zato si lahko mislimo, koliko je bilo njih začudenje, ko so videli ministra stopiti iz kupeja četrtega razreda.

Gospodarske drobtinice.

Nekatere sedaj najnavadnejše bolezni in napake vina.

Piše Ivan Bele, potovalni učitelj.

(Dalje.)

Izborna sredstvo, ki namah vstavi poru-javljenje vina, je pasteriziranje. S tem se vniči oksidaza, ona, katera ravno vse zlo povzroča. Komur je to sredstvo pristopno, ta naj ga skusi. Imel sem o svojem času priliko več tisoč

hektolitrov vina pasterizirati in se uveril o mnogostranski koristi tega kletarskega sredstva.

Priporoča se tudi, da se vinu, ki rujavi, primešajo drože, ako so iste še sveže in zdrave. Namen tega boede pač v prvi vrsti tudi pospeševanje odkisovalnega vrveža.

Ako je vino rujavo postalo, naj se napredovanje te napake najprej vstavi in sicer z žveplom ali pasteriziranjem. Snovi, ki delajo vino rujavo, ki ga kalijo, spravijo se pa iz vina s čiščenjem. Za ta slučaj se najbolj jaje in beljak priporoča. Neki posebno dobro je čiščenje s krvjo seveda od popolnoma zdravih živali. Kri ni sicer kot čistilo posebno priporočljiva, kajti po nji prideje v vino tudi take snovi, ki ne spadajo vanj. V takem slučaju, če je vino trdovratno rujavo, se pa le lahko poskusi. Istotako je z mlekom, ki je tudi posebno za tak slučaj izborno čistilo. V novjšem času dobijo se z Nemškega posebni preparati iz mleka, ki po zanesljivih poskusih rujava vina kaj imenitno čistijo in s tem poljšajo. Tudi čiščenje s kaolinom ali še boljše s špansko zemljo, je priporočljivo. Zgodilo se pa je mnogokrat, da je eden ali drugi svoje vino s temi stvarmi popolnoma pokvaril. Kaolin in španska zemlja močno vlečeta duh na se. Če te torej v kaki apoteki ali drogeriji mej raznimi dišavami leže nategnejo duh istih, in tako pride neprijeten duh v vino. Pozor torej. Te tvarine morajo biti, če se jih name-rava rabiti popolnoma brez duha.

Duh po žveplenem vodencu.

Ta duh po žveplenem vodencu ali kakor ljudstvo reče duh ali smrad po žveplu, je po naših krajih tudi postala tako nekako moderna napaka vina. Od tiste dobe sem, ko se je začelo grozdje po vinogradih radi plesnobe žveplati, začeli so ljudje tudi čez to napako tožiti. Obrekovali so potem sicer proti plesnobi tako zelo dobro in zanesljivo sredstvo, namreč žvepljanje, a bili so večinoma sami temu krivi, če je vino po žveplu dišalo. Žveplanje pozno po leti, predebelo nasipavanje žvepla na grozdje že z ozirom na namen žveplanja, ni umestno, vino pa le kazi in je vzrok, da dobi isto tak močen duh po žveplu.

Duh po žveplu nastati zamore pa še le, ko je vino že nekoliko povrelo in čim dalje vre, tembolj. Še le nastali alkohol zamore po malem žveplo topiti in le raztopljeno žveplo zamore v gljive kvasnice prehajati, kjer nastaja smrdeči žvepleni vodeneec.

Čim dalje torej ostane vino na drožah, tem bolj boede tudi smrdelo. Če pa se grozdje naglo stisne, naglo loči sok od tropin in če mošt naglo povre, tedaj boede vino le kaj malo smrdelo. Evo ti, kletar, ravnaj se po tem, prej ko zabavljaš proti izvrstnemu sredstvu za obrambo proti sila škodljivi grozdni plesnobi.

(Konec sledi.)

Gospodinje, pozor! Velika priljubljenost Kathreinerjeve Kneippove sladne kave, ki se je že leta in leta izborna obnesla povsod, povzročuje vedno nove, manj vredne posnemke. Da se jih obranite in izognete škodi, zahtevajte vedno le »pristno« Kathreinerjevo kavo in si pri nakupovanju natanko oglejte vsak zavoj, ali sta na njem slika župnika Kneippa kot varstvena znamka in ime Kathreiner.

Listnica uredništva: Obrtnik g. Körner v št. Ilju. Ne vemo, zakaj se opravičujete, ker Vas nihče ni napadel. Vstrajajte ob strani svojega slovenskega naroda in ne dajte se z ničemer oplahiti! — G. F. M. v Arlici. Hvala! Pride v eni prihodnjih številki!

Loterijske številke.

Trst 19. septembra: 57, 82, 56, 7, 90.

Linc 19. septembra: 35, 22, 3, 84, 70.

Društvena naznanila.

Dne 27. sept. Društva »Kmetovalec« v Gotovljah velika veselica s petjem, tamburanjem in gledal. igro v dvorani g. Fr. Malgaja. Začetek ob 4. uri popol.
» » » »Kmet. društva Lešnica in okolica« pri Ormožu velika tombola na Runeču v prid društveni denarnici. Sviranje hajdinskih tamburašev.
» » » »Braln. društva v Konjicah« narodna veselica z godbo, petjem, govorom č. g. Al. Kokelj v »Narod. domu« v Konjicah.